

(۱) صحیح یا غلط بودن جملات زیر را مشخص کنید ؟

(۱-۱) تغییرات در فناوری های صنعتی و رویه های تولید یکی از دلایل از دست دادن شغل می باشد **غلط**

(۱-۲) افرادی که به طور تمام وقت یا پاره وقت به کار در موسسه مشغولند فرد شاغل نام دارد **غلط**

(۱-۳) اساسی ترین شاخص ارزیابی وضعیت اشتغال کشور نرخ اشتغال است **غلط**

(۱-۴) همه کسانی که شغلی ندارند بیکار هستند **غلط**

(۱-۵) قیمت نیروی کار در بازاردستمزد نام دارد که نشان می دهد نیروی کار در اقتصاد دارای بازار است **صحیح**

(۱-۶) تنها تقاضا کننده نیروی کار کارفرمای بزرگ اقتصادی یعنی دولت است **غلط**

(۱-۷) بسیاری از کشورهای جهان درگیر مسائل مرتبط با فقر و نابرابری اند **صحیح**

(۱-۸) کشورهای با درآمد بالا نیست دست به گریبان نابرابریهای اقتصادی اند **صحیح**

(۱-۹) معیار فقر نسبی در نواحی و زمان های مختلف متفاوت است **صحیح**

(۱-۱۰) در اقتصاد سالم نیز، نرخ بیکاری صفر نیست و یک نرخ طبیعی بیکاری وجود دارد. **صحیح**

جاهای خالی را با کلمات مناسب کامل کنید

(۲-۱) با کاهش تولید و پدید آمدن ... **رکود**... کارگران کمتری هم مورد نیاز است.

(۲-۲) کسانی که در ازای کاری که انجام می دهند دستمزد یا حقوق می گیرند.. **شاغل**... محسوب می شوند.

(۲-۳) اساسی ترین شاخص ارزیابی وضعیت اشتغال کشور ... **نرخ بیکاری**.. است.

(۲-۴) به این نوع بیکاری کوتاه مدت که در همه کشورها وجود دارد بیکاری ... **بیکاری اصطلاحی**.... گفته می شود.

(۲-۵) یکی از پیامدهای غم انگیز بیکاری و رکود .... **فقر**.. است.

(۲-۶) یکی از وظایف دولت ها در هر کشوری اجرای سیاست های ... **فقرزدایی**.. و برقرار کردن ... **عدالت**.... است.

(۲-۷) وجود منابع بیکار سبب می شود که کشور در ... **زیر**... مرز امکانات تولید قرار گیرد.

۲-۸) در کل جهان، ۱/۴ میلیارد نفر در فقر... (مطلق)... به سر می برند.

۲-۹) به کمک مفهوم «... فقر مطلق...» می توان معیاری را برای سنجش میزان فقر در نظر گرفت.

۲-۱۰) با توجه به مفهوم فقر (نسبی) می توان گفت که محاسبه تعداد افراد فقیر بسیار پیچیده و سخت و شاید ناممکن است.

۳) باتوجه به سؤال های زیر گزینه درست را انتخاب کنید.

۱-۳) مشخص کنید هر یک از افراد زیر به ترتیب در کدام دسته قرار می گیرند؟

(. دانشجویان - زنان خانه دار - کسانی که به صورت پاره وقت مشغول به کارند)

الف) بیکار - بیکار - فعال شاغل
ب) بیکار - بیکار - فعال غیر شاغل

ج) غیر فعال - غیر فعال - فعال شاغل
د) غیر فعال - فعال شاغل - فعال غیر شاغل

۲-۳) اساسی ترین شاخص ارزیابی وضعیت اشتغال کشور، ----- است.

الف) نرخ بیکاری
ب) نرخ تورم
ج) نرخ رشد جمعیت
د) نرخ رشد تولید داخلی

۳-۳) کدام نوع بیکاری شامل کسانی است که شغل قبلی خود را به دلایلی رها کرده و به امید یافتن شغلی بهتر در جستجو هستند؟

الف) اصطکاکی
ب) ساختاری
ج) دوره ای
د) فصلی

۴-۳) کدام نوع بیکاری، کوتاه مدت است و در همه کشورها وجود دارد؟

الف) فصلی
ب) ساختاری
ج) دوره ای
د) اصطکاکی

۵-۳) کدام نوع بیکاری هنگام رکود اقتصادی رخ می دهد؟

الف) فصلی
ب) ساختاری
ج) دوره ای
د) اصطکاکی

۶-۳) گزینه: «نیروی کار ساده در اقتصاد وجود دارد؛ ولی نیروی کار متخصص مورد نیاز است» به کدام بیکاری اشاره دارد؟

الف) فصلی
ب) اصطکاکی
ج) دوره ای
د) ساختاری

۷-۳) در کدام تعریف، ملاک تعریف، وضعیتی است که ما در آن هستیم؟

الف) رکود
ب) فقر نسبی
ج) فقر مطلق
د) میزان فقر

۸-۳) در تعریف کدام مورد، تولید ناخالص داخلی یا درآمد سرانه کشورها معیاری برای رتبه بندی از نظر فقر است؟

الف) نرخ فقر

ب) فقر نسبی

ج) فقر مطلق

د) میزان فقر

۳-۹) کدام دسته از افراد زیر، بیکار محسوب می‌شود؟

الف) دانش‌آموزان و دانشجویان

ب) بازنشستگان

ج) افراد بالاتر از ۱۵ سال جویای کار

د) زنان خانه‌دار

۳-۱۰) فردی در یک زمان در آفریقای شمالی بالای خط فقر قرار دارد، بعد از مهاجرت به آفریقای جنوبی در آن کشور زیر خط فقر قرار می‌گیرد این عبارت به کدام مفهوم اقتصادی اشاره دارد؟

الف) فقر مطلق

ب) حداقل سطح درآمد معیشتی

ج) رکود اقتصادی

د) فقر نسبی

۴) به سوالات زیر پاسخ کوتاه دهید.

۴-۱) از دست دادن شغل به هر دلیلی چه پیامدهایی به دنبال خواهد داشت؟ تولیدات شرکت‌ها و کارخانه‌ها کاهش می‌یابد. و اقتصاد کشور دچار رکود می‌شود.

۴-۲) چه عواملی به جز از دست دادن شغل به دلیل تغییرات در فناوری‌های صنعتی و رویه‌های تولید نیست؛ موجب بیکاری می‌شوند؟

ضعیف بودن ساختار اقتصادی، قاچاق و واردات بی‌رویه و یا تحریم‌های اقتصادی.

۴-۳) کدام نوع از بیکاری سبب جابجایی منحنی مرز امکانات تولید به سمت چپ می‌شود؟ بیکاری دوره‌ای

۴-۴) برای رتبه بندی کشورها از نظر فقر معمولاً از چه شاخص‌هایی استفاده می‌شود؟ درآمد سرانه و سطح تولید ناخالص داخلی

۴-۵) مطابق با کدام مفهوم می‌تواند معیاری برای سنجش میزان فقر در نظر گرفت؟ فقر مطلق

۴-۶) معیار بانک جهانی برای سنجش فقر از چه چیزی بهره می‌برد؟ درآمد روزانه هر فرد

۴-۷) کدام افراد از تامین احتیاجات اولیه زندگی خود عاجزند؟ افرادی که زیر خط فقر مطلق هستند

۴-۸) روش کلی در تعیین میزان فقر چیست؟

نیاز مندیهای افراد و یا خانوار را با توانمندی‌های آنان برای دستیابی به آن نیازها مقایسه کنیم

۴-۹) کدام عامل بر بی‌ثباتی فضای کسب و کار دامن می‌زند؟

قانون گذاری‌های متعدد متناقض و دائماً در حال تغییری که وجود دارد

۴-۱۰) چه عواملی بر بی‌ثباتی بازار کار و فعالیت اقتصادی اثر منفی قابل توجهی می‌گذارد؟

۴-۱۱) دولت ها از چه طریق می توانند با فقر و بیکاری مبارزه کنند؟

حمایت از شرکت های تولیدی و مبارزه با فساد

۴-۱۲) معیاربانک جهانی برای رتبه بندی کشورها از نظر فقر را بنویسید؟

تولید ناخالص داخلی یا درآمد سرانه کشورها

۴-۱۳) دولت ها موظف اند از چه طرقی، با فقر و بیکاری مبارزه کنند؟

حمایت از شرکت های تولیدی و مبارزه با فساد

۵- به سوالات زیر پاسخ کامل دهید.

۵-۱) دلایل از دست دادن شغل را بنویسید؟

تغییرات در فناوریهای صنعتی و رویه های تولید، ضعیف بودن ساختار اقتصادی، قاچاق و واردات بی رویه و یا تحریم های اقتصادی

۵-۲) چه زمانی اقتصاد کشور دچار رکود می شود؟

۱. زمانی که به دلایل مختلف عده ای از افراد، بیکار می شوند در اینصورت، تولیدات شرکتها و کارخانه ها کاهش می یابد و اقتصاد کشور گرفتار رکود میشود. وجود این منابع بیکار سبب می شود که کشور در زیر مرز امکانات تولید قرارگیرد.
۵-۳) با کاهش تولید و پدید آمدن رکود، چه اتفاقی برای منابع موجود در اقتصاد می افتد؟

با کاهش تولید و پدید آمدن رکود، کارگران کمتری هم مورد نیاز است و سرمایه کمتری مورد استفاده قرار می گیرد؛ در چنین شرایطی اقتصاد دارای منابع بیکاری است که این منابع می توانند برای تولید کالا و خدمات از آن استفاده شود اما از آنها برای تولید هیچ چیز استفاده نمی شود

۵-۴) چه عواملی سبب میشود که کشور در زیر مرز امکانات تولید قرار گیرد توضیح دهید؟

کاهش تولید و پدید آمدن رکود، کارگران کمتری هم مورد نیاز است و سرمایه ی کمتری مورد استفاده قرار میگیرد؛ در چنین شرایطی اقتصاد دارای منابع بیکاری است که این منابع میتوانند برای تولید کالا و خدمات از آن استفاده شود اما از آنها برای تولید هیچ چیز استفاده نمیشود وجود این منابع بیکار سبب میشود که کشور در زیر مرز امکانات تولید قرار گیرد

۵-۵) چه دلایلی باعث میشود که یک کشور به جای قرار گرفتن روی مرز امکانات تولید در درون مرز امکانات تولید قرار بگیرد؟

۱- برخی از کارخانه ها بسته شده باشند ۲- بعضی از کارگرها بیکار شوند ۳- وقتی یک اقتصاد منابع غیرفعال دارد

۵-۶) چرا این جمله صحیح است؟ «وقتی یک اقتصاد منابع غیرفعال دارد، هیچ احتیاجی به انتقال منابع از تولید یک کالا به تولید کالای دیگری نیست»

زیرا هنوز منابع بلا استفاده و غیر فعال وجود دارد که می توان از آنها برای تولید کالاها و خدمات بیشتری استفاده کرد ولی سایر کالاها و خدمات همان مقدار قبلی تولید شوند. وقتی منابع کامل استفاده شوند روی مرز امکانات تولید قرار داریم و برای تولید بیشتری از یک کالا مجبور هستیم از منابع تولید کالای دیگری استفاده کنیم لذا تولید کالای دوم کاهش می یابد. ولی وقتی منابع بیکار داریم لذا در زیر منحنی امکانات تولید قرار داریم و بنابراین نیاز به کاهش تولید کالای دوم نیست.

۵-۷) چه کسانی شاغل محسوب می شوند؟

کسانی که در ازای کاری که انجام می دهند دستمزد یا حقوق می گیرند، شاغل محسوب می شوند؛ این شغل می تواند تمام وقت یا پاره وقت باشد.

۵-۸) آیا همه کسانی که شغلی ندارند، بیکار محسوب می شوند؟ دلیل را توضیح دهید.

خیر. زیرا بیکار کسی است که بالاتر از ۱۵ سال دارد و در جستجوی کار است؛ اما کاری برای خود پیدا نمی کند. بنابراین کسانی که دانش آموز و دانشجو هستند و یا بازنشسته و خانه دارند و دنبال کار نمی گردند، بیکار محسوب نمی شوند.

۵-۹) چه کسانی بیکار محسوب می شوند؟

بیکار کسی است که بالاتر از ۱۵ سال دارد و در جستجوی کار است؛ اما کاری برای خود پیدا نمی کند.

۵-۱۰) به چه جمعیتی جمعیت فعال گفته می شود؟

مجموع افراد شاغل و بیکار را جمعیت فعال گویند. جمعیت فعال افرادی هستند که یا مشغول به کارند یا دنبال کار می گردند.

۵-۱۱) تعداد جمعیت فعال جامعه چگونه مشخص میشود؟

اگر تعداد افراد شاغل و بیکار را باهم جمع کنیم، جمعیت فعال جامعه به دست می آید

۵-۱۲) جمعیت غیر فعال را تعریف نمایید.

افرادی که در سن کار (بالای ۱۵ سال) قرار دارند، ولی شاغل و یا بیکار نیستند، در جمعیت غیرفعال دسته بندی می شوند (مانند دانشجویان و دانش آموزان بالای ۱۵ سال)

۵-۱۳) چرا بیکاری را بیشتر از آنچه که اعلام می شود، احساس می کنیم؟

*طبق تعریف، کسانی را که از جستجوی شغل دلسرد شده اند بیکار محسوب نمی کنند!

*همه کسانی را که به صورت پاره وقت مشغول به کارند شاغل به حساب می آورند، در حالی که آنها در جستجوی شغل تمام وقت هستند و خود را شاغل به حساب نمی آورند.

*همه کسانی را که در غیر از زمینه تخصصی شان مشغول به کار و فعالیت باشند، شاغل محسوب می کنند.

*برخی افراد نیز ممکن است به دلایلی مانند اشتغال در بخش غیررسمی یا به امید بهره مندی از بیمه بیکاری و... با مأموران آمارگیری درباره وضعیت شغلی خود با صداقت برخورد نکنند.

این دلایل سبب می شود که نرخ بیکاری از مقدار واقعی اش فاصله داشته باشد ولی در هر صورت همچنان بهترین سنجه برای مشخص شدن وضعیت بیکاری در جامعه است.

۵-۱۴) نرخ بیکاری چگونه محاسبه می شود؟

نرخ بیکاری از نسبت تعداد بیکاران به کل جمعیت فعال کشور ضرب در صد به دست می آید

$$\text{نرخ بیکاری} = \frac{\text{جمعیت بیکار ۱۵ ساله و بیشتر}}{\text{جمعیت فعال ۱۵ ساله و بیشتر}} \times 100$$

۵-۱۵) اقتصاددانان انواع بیکاری را با توجه به دلایل آن به چند دسته تقسیم بندی می کنند؟ نام ببرید.

به چهار دسته. بیکاری اصطکاکی - بیکاری فصلی - بیکاری ساختاری - بیکاری دوره ای

۵-۱۶) آیا نیروی کار دارای بازار است؟ توضیح دهید.

نیروی کار نیز در اقتصاد دارای بازار است. همانطور که در بازار کالا، مقدار عرضه و یا تقاضای یک کالا با قیمت آنارتباط مییابد، در بازار کار نیز قیمت نیروی کار که نام آن دستمزد است، با میزان تقاضا یا عرضه نیروی کار ارتباط دارد.

۵-۱۷) در بازار نیروی کار، عرضه کننده گان نیروی کار چه کسانی هستند؟

عرضه کننده نیروی کار، همان کارگرانی هستند که با نیروی بدنی و یا فکری خود، محصول یا خدمتی را تولید میکنند و حاضرند کار خود را در اختیار تقاضاکنندگان کار قرار دهند

۵-۱۸) در بازار نیروی کار، تقاضاکننده گان نیروی کار چه کسانی هستند؟

تقاضاکنندگان نیروی کار، صاحبان شرکتهای و کارخانهای یا سرمایه گذارانی هستند که نیروی کار را استخدام میکنند و گاهی در اقتصادبه آنها کارفرما هم میگویند

۵-۱۹) بیکاری اصطکاکی را توضیح دهید.

این نوع بیکاری شامل کسانی می شود که شغل قبلی خود را به دلایلی رها کرده و به امید یافتن شغلی بهتر در جستجو هستند. همچنین شامل کسانی است که به تازگی در حال ورود به بازار کار هستند. این نوع بیکاری کوتاه مدت است و در همه کشورهای وجود دارد.

۵-۲۰) بیکاری فصلی را توضیح دهید.

زمانی اتفاق می افتد که کارگران به دلیل تغییرات فصلی شغل خود را از دست می دهند، مانند برخی کارگران ساختمانی و کشاورزان در فصل زمستان.

۵-۲۱) بیکاری ساختاری را توضیح دهید.

بیکاری ای که ناشی از عدم تطبیق بین افراد جویای کار و انواع شغل های موجود به دلایلی از جمله عدم تطابق مهارت هاست، مثلاً نیروی کار ساده در اقتصاد وجود دارد؛ ولی نیروی کار متخصص مورد نیاز است.

۵-۲۲) بیکاری دوره ای را توضیح دهید.

بیکاری ای که هنگام رکود اقتصادی رخ می دهد. در دوره رکود، تولید کاهش می یابد و به همین دلیل شرکت ها استخدام خود را متوقف می کنند یا بخشی از نیروهای خود را بیکار می کنند.

۵-۲۳) نرخ طبیعی بیکاری را تعریف نمایید.

برخی افراد ممکن است به دلایل مختلف شغل خود را رها کنند و به جستجوی شغل بپردازند و تا زمانی که دوباره استخدام شوند، بیکار خواهند بود (بیکاری اصطلاحی). برخی از کارگران هم در پایان فصل کاری خود برای مدتی بیکارند تا فصل کارشان مجدد آغاز شود (بیکاری فصلی). همچنین فناوری و ساختار تولیدی همیشه در حال تغییر است و مهارت های برخی افراد ممکن است تقاضا نداشته باشد (بیکاری ساختاری).

اقتصاددانان این میزان از بیکاری را که همیشه در جامعه وجود دارد نرخ طبیعی بیکاری برای یک اقتصاد سالم توصیف می کنند.

۵-۲۴) بیکاری و رکود چه پیامدهایی برای خانواده ها دارد؟

بیکاری مشکلات زیادی برای بیکاران و خانواده های آنها به وجود می آورد. علاوه بر از دست دادن درآمد خانوار، بسیاری از بیکاران، بیمه خدمات درمانی خود را نیز از دست میدهند. خانواده هایی که هیچ دستمزد دیگری ندارند، مجبورند از پس انداز خود برای غذا، پوشاک و مسکن استفاده کنند یا از دیگران برای تأمین این نیازها قرض بگیرند، ضمن اینکه برای هزینه های غیرمترقبه مانند درمان و خرابی لوازم خانگی و... ناتوان میشوند. بیکاری همچنین میتواند موجب بروز اختلافات خانوادگی شود و حتی جرم و جنایت را در جامعه بیفزاید. بیکاری تأثیری منفی نیز بر بودجه دولت دارد. میزان بالای بیکاری، دولت را مجبور میکند تا پول بیشتری را صرف برنامه های اجتماعی مانند بیمه بیکاری و کمک به تغذیه خانوادههای نیازمند کند؛ در حالیکه درآمد مالیاتی دولت به دلیل بیکار بودن کارگران و کاهش تولید شرکتها کاهش یافته است.

۵-۲۵) چرا در زمان بیکاری درآمد مالیاتی دولت کاهش می یابد؟

به دلیل بیکار بودن کارگران- و کاهش تولید شرکت ها

۵-۲۶) روش کلی در تعیین میزان فقر را توضیح دهید؟

آن است که نیازمندی های افراد و یا خانوار را با توانمندی های آنان برای دستیابی به آن نیازها مقایسه کنیم. اما از آنجا که کافی بودن یا نبودن این شاخص ها به طور خاص به وضعیت نسبی رفاه گروه ها و طبقات مختلف مردم برمی گردد، ممکن است میزانی از این شاخص ها که برای یک گروه کافی به نظر می رسد، برای گروه دیگر ناکافی باشد.

۵-۲۷) فقر نسبی را تعریف کنید.

آن است که نیازمندی های افراد و یا خانوار را با توانمندی های آنان برای دستیابی به آن نیازها مقایسه کنیم. در فقر نسبی همیشه تعریف فقر نسبت به وضعیتی که ما در آن هستیم صورت می گیرد. از این رو معیار فقر در نواحی و زمان های مختلف متفاوت خواهد بود.

۵-۲۸) چرا در روش کلی تعیین میزان فقرممکن است میزانی از شاخص ها که برای یک گروه کافی به نظر می رسد، برای گروه دیگر ناکافی باشد؟

از آنجا که کافی بودن یا نبودن این شاخص ها به طور خاص به وضعیت نسبی رفاه گروه ها و طبقات مختلف مردم برمی گردد، ممکن است میزانی از این شاخص ها که برای یک گروه کافی به نظر میرسد، برای گروه دیگر ناکافی باشد این وضعیت بهویژه در مقایسه نواحیای که از نظر سطح رفاه یکسان نیستند، همانند شهر و روستا، صدق میکند؛ بهعنوان مثال ممکن است میزانی از «سلامت» که برای خانوارهای یک ناحیه روستایی مطلوبو ایدهآل است، برای خانوارهای شهری ناچیز تلقی شود و براین اساس آنها خود را، فقیر بدانند. این وضعیت منجر به تعریف «فقر نسبی» شده است.

۵-۲۹) با توجه به مفهوم فقر نسبی محاسبه ی تعداد افراد فقیر چگونه است؟

با توجه به مفهوم فقر نسبی، میتوان گفت که محاسبه تعداد افراد فقیر بسیار پیچیده و سخت و شاید ناممکن است. ۵-۳۰) فقر مطلق را مطابق با معیار بانک جهانی تعریف نمایید.

افرادی که زیر ۱/۹ دلار در روز درآمد دارند، زیر خط فقر مطلق اند و از تأمین احتیاجات اولیه زندگی خود عاجزند. ۵-۳۱) عوامل ایجاد بیکاری و فقر از دیدگاه کار آفرینان را بنویسید.

۱- نبود فضای مناسب کسب و کار ۲- بازپرداخت وام های کلان بانکی ۳- قاچاق یا واردات کالایی که مشابه آن در کشور تولید می شود. ۴- در انتظار مجوز های دولتی ماندن ۵- قانون گذاری های متعدد، متناقض و در حال تغییر ۶- اختلال در بازار های انرژی جهان یا بحران های محیط زیستی یا بهداشتی ۷- بی ثباتی در قیمت ها

۵-۳۲) وظایف دو لتها برای از بین بردن فقر را بنویسید؟

یکی از وظایف دولتها در هر کشوری، اجرای سیاستهای فقرزدایی و برقرار کردن عدالت است. دولتها موظف اند از طریق حمایت از شرکتهای تولیدی و مبارزه با فساد، با فقر و بیکاری مبارزه کنند.

۵-۳۳) مردم چگونه می توانند از یکدیگر در برابر خطر فقر و نابرابری، محافظت کنند؟

از طریق ایجاد نهادهای توانمندسازی، خیریه و کمک های مردمی و نیز تأسیس صندوق های قرض الحسنه و فعالیت های جهادی.

۵-۳۴) چنانچه کشوری 40,000,000 نفر جمعیت داشته باشد و سن ۱۵ سال و بالاتر 18,000,000 نفر باشد و گروه فعال این کشور 12,000,000 نفر بوده که 8,000,000 نفر شاغل و 4,000,000 نفر بیکار باشند. نرخ بیکاری را حساب کنید.

جمعیت	سن ۱۵ سال و بالاتر	گروه فعال	شاغل	بیکار
40,000,000	18,000,000	12,000,000	9,000,000	3,000,000

$$\text{نرخ بیکاری} = \frac{\text{جمعیت بیکار پانزده سال و بالاتر}}{\text{جمعیت فعال پانزده سال و بالاتر}} \times 100$$

$$\text{نرخ بیکاری} = \frac{3000000}{12000000} \times 100 = 25 \text{ درصد}$$

۵-۳۵) با توجه به جدول زیر نرخ بیکاری را محاسبه کنید

کل جمعیت	سن پایین تر از ۱۵ سال	سن ۱۵ سال بالاتر	جمعیت غیرفعال	جمعیت فعال	شاغل	بیکار
200,000,000	20,000,000	180,000,000	40,000,000	140,000,000	100,000,000	40,000,000

$$\text{نرخ بیکاری} = \frac{\text{جمعیت بیکار پانزده سال و بالاتر}}{\text{جمعیت فعال پانزده سال و بالاتر}} \times 100$$

$$\text{نرخ بیکاری} = \frac{40.000.000}{12000000} \times 100 = 33/3 \text{ درصد}$$